
UITSTALLING IN KIEV - UKRAÏNE

UITSTALLING IN KIEV

In Kiev bevindt zich een van de grootste vliegtuigcollecties van Europa. Pas onlangs ontsloten voor het grote publiek kun je wel zeggen. Natuurlijk speelt de huidige ontspanning in deze voormalige Sovjet republiek hierin een rol, maar toch is het ook zo dat het tot voor kort gewoon onbekend was wat hier is te zien. Feit is wel dat hier een blik mogelijk is op de typen uit de 'koude oorlog' in alle volledigheid, maar nu van de andere zijde bezien.

SAMENWERKING

De eigenaar en beheerder van dit museum schijnt er prat op te gaan dat tesamen met het vliegtuigmuseum in Krakow (Polen) vrijwel ieder gangbaar type uit het Soviet imperium ten toon wordt gesteld op een paar zware straalbommenwerpers na. Wie deze laatsten wil zien zal dan naar Monino in Moskou moeten gaan. Er is dan ook samenwerking gezocht met Krakow, juist omdat ze elkaar zo goed aanvullen. Wel is er een duidelijk verschil. Daar waar in Krakow ook enkele Westerse toestellen in de collectie zijn opgenomen vinden we in Kiev puur vliegtuigen die afkomstig zijn uit eigen gebruik. Zuidelijk van de stad ligt de oudere luchthaven Zhulany die een 'domestic' functie heeft en even buiten het operationele terrein heeft het 'State Aviation Museum' zijn domicilie. Onder leiding van Yuri Ziatdinov werd op 30 September 2003 het museum geopend en thans bevinden zich op de oppervlakte van 15 hectare zich ongeveer 70 toestellen.

VOOR ELK WAT WILS

Wie een wandeling gaat maken tussen de toestellen die allen buiten staan opgesteld is voorlopig niet terug en gaat ook kilometers maken. Er is voor elk wat wils, want tussen de meerderheid van militaire toestellen zijn er ook enkele interessante civiele typen te vinden.

Een ander facet is dat naast de duidelijke Oekraïense livrei aan kleuren er ook meerdere toestellen in outfit van de Russische luchtmacht staan opgesteld en ons er aan doen herinneren dat de Oekraïense toestellen vroeger ook gewoon een rode ster droegen. Op gezette tijden zijn er interactieve programma's die mensen de gelegenheid geven om in cockpits plaats te nemen van enkele roemruchten typen. Aan onderhoud wordt ook gedaan en zo nu en dan krijgt er een toestel een heel nieuwe verfje wat weer valt te meten met foto's uit eerdere publicaties. Er is een bepaalde opbouw met toestellen die actief waren in bepaalde tijdsphrases, maar toch staat een en ander zo door elkaar dat het voor de leek moeilijk te zien is.

Er staan toestellen tussen die zo zeldzaam zijn dat het voor een verzamelaar in luchtvaartfotografie op zich al een reden kan zijn om naar de Oekraïne af te reizen. Het meest in het oog lopend bij de ingang is het Tupolev 104 straalverkeersvliegtuig, die er in perfecte conditie bij staat. Een betrouwbaarder toestel als de toenmalige Engelse tegenhanger de Comet, maar wel oncomfortabel want hij werd ontwikkeld uit een bommenwerper. Het gerucht gaat dat Nikita Kruchev in zijn Tu-104 het geluidsniveau vergeleek met de Caravelle waarin hij tijdens een bezoek aan Frankrijk vloog en hij direct gecharmeerd was door de opstelling van de motoren achteraan de romp waardoor er minder geluid in de cabine was. Nu weet iedereen wat voor vreselijk geluidsmonster de Caravelle was, dus dat wil wel wat zeggen. Het heeft in ieder geval geleid tot de ontwikkeling van de Tu-134 met de motoren achteraan de staart romp. Niettemin een vreselijk mooi exemplaar van de Tu-104 op Zhulany, zoals je ze met een vergrootglas moet zoeken.

MIGS EN DERGELIJKE

Meerdere generaties Migs en Sukhoi's staan opgesteld in het gedeelte met jachtvliegtuigen, maar hiertussen wil ik toch wel de meer zeldzamere noemen. Sowieso is het zeer bijzonder om oog in oog te komen staan met de Mig-25. Dit toestel vliegt mach 3 + en werd in snelheid alleen door de SR-71 Blackbird overtroffen. De typische vorm en superieure prestaties luidde in de V.S. de ontwikkeling in van het F-15 gevechtsvliegtuig. Zeer bijzonder zijn ook het Yakovlev Yak-28 toestel in de traineruitvoering, die volstrekt uniek is in de museum wereld en de prachtig zilvergrijs blinkende Sukhoi Su-15 Flagon, het toestel dat de Zuid Koreaanse boeing neerhaalde met het commando 'zapustil' wat 'vuur' betekent. Ruggelings aan het gevechtsvliegtuig gedeelte staan een Il-62, Il-76 en Il-86 en verderop een wat oudere IL-18 en IL-14 opgesteld in vertrouwde Aeroflot kleuren. In het helikopter gedeelte staan verschillende typen Mil helikopters met o.a. een witte UN-beschilderde Mi-26. Hier vinden we ook civiele Mi-1 en Mi-4 helikopters, en die kom je ook niet overal tegen. Bijzonder is een eerdere Hind-A variant van de Mi-24 met een hoekige cockpit, een toestel wat naast Rusland in een beperkt aantal landen in Azië en Afrika vloog en zeker niet makkelijk in een museum te vinden is.

MARINE

Bijzonder mooi is het marine stuk wat opgesteld is aan een platform. Naast marine helikopters van Kamov en Mil vinden we ook vliegboten van Beriev. Zeer aantrekkelijk is de felblauw gespoten Kamov Ka-25 Hormone die gebruikt werd op de eerste Russische helikopter carriers van de Moskva klasse en vliegdekschepen van de Kiev klasse, maar die nu grotendeels buiten gebruik is en vervangen is door modernere Kamov ontwerpen.

Het Yakovlev Yak-38 toestel dat de tegenhanger was van de Engelse Harrier opereerde ook van Kiev klasse schepen. Een prachtig donkerblauw gespoten exemplaar is te zien op Zhulany. De Beriev Be-6 en Be-12 vliegboten blijven ook steeds de lens trekken door hun bijzondere vorm. De Be-6 is een echte klapper, want die hebben ze niet eens in Moskou staan en is pas opnieuw in een groen kleurtje gezet.

STRATEGISCH TOESTELLEN

Verreweg het meest spectaculaire stuk van het museum is te vinden aan de overkant van het platform, waar strategische toestellen staan opgesteld. Wel drie verschillende vormen van de Tupolev Tu-22M backfire staan hier naast elkaar waarvan het exemplaar van de laatste versie in Fairford is geweest. De eerdere versies van de Tu-22M vallen op door de andere type luchtinlaten. Zij staan hier opgesteld compleet met de bijbehorende ALCM's (Air Launched Cruise Missiles). Toch wel indrukwekkend als je hier tegenover staat en je realiseert dat deze toestellen opgesteld stonden richting ons mooie landje en met gemak op hoge snelheid deze raketten met atoomkop onze kant hadden kunnen opsturen. Toen in de START verdragen over de Tu-22M werd onderhandeld veranderde het type in een tactisch toestel en kreeg naast een andere functie ook een herontwerp van de luchtinlaten. Fascinerend is dat je hier op Zhulany ook gewoon onderdoor kunt lopen om alles beter te bekijken. Er is ook een Tupolev Tu-134UBL opgesteld die gebruikt werd om mensen op te leiden voor de Tu-22M waarbij een neus van dit laatste type op de Tu-134 is geplakt. Het meest magnifieke toestel is natuurlijk de Bear, zij het niet in bommenwerper versie maar in maritieme Tu-142M versie, en met Russische ster op de staart. Moderne varianten van dit toestel komen thans weer zo af en toe de paraatheid van onze luchtmacht testen boven de Noordzee. Zeer imposant zijn de enorme Kuznetsov motoren met dubbele propellers die tegen elkaar indraaien. Wie kans ziet om Zhulany te bezoeken moet het zeker doen. Het is zeer zeer de moeite waard.